

Finansdepartementet
Postboks 8008
Dep.
0030 Oslo

Deres ref.
12/4613 ATV

Vår ref / Saksbehandler
13/758-4
Fanny Voldnes / tlf. 23064615

Dato:
02.04.2013

HØRING - FORSLAG OM NYE KRAV TIL ÅRSRAPPORT OG ÅRSREGNSKAP FOR STATLIGE VIRKSOMHETER

Det vises til høringen hvor det foreslås en standard for årsrapportering og årsregnskap for statlige virksomheter. Det er verdt å merke seg at denne høringen ikke bare innebærer en standardisering, men er fullføringen av et prøveprosjekt i staten i perioden 2005 til 2009, hvor 11 statlige virksomheter brukte en variant av forretningsregnskaper, såkalte periodiserte virksomhetsregnskaper, med opphav i *NOU 2003:6 Hva koster det? Bedre budsjettering og regnskapsføring i staten*. Fagforbundet mener det er grunn til å minne om at forslaget ikke handler om tekniske endringer, men at det har store politiske konsekvenser. Det mest sentralt i forslaget er at det innebærer at statlige virksomheter går over fra å være forvaltningsstyrte til å være forretningsstyrte. Dette er relevant for Fagforbundet fordi det er press om at det samme skjer i kommuner. Konkret har FrP fremmet forslag for Stortinget og blitt nedstemt, i 2009 og 2012, om at forretningsorienterte regnskaper bør tas i bruk i hele offentlig sektor.

Forslaget fra Finansdepartementet om standard årsregnskap kommer i tillegg til at en ny standard kontoplan blir obligatorisk for alle statlige virksomheter fra 2014. Statens standard kontoplan bygger på den fra privat sektor, NS 4102. Dette innebærer at statlige virksomheter skal rapportere som om de har økonomisk overskudd som formål, noe forslagene til balanseoppstilling og virksomhetsregnskap i høringen reflekterer. Der det enda er noen forskjeller i forhold til rapporteringen fra en privat virksomhet, er det åpnet i statens standard kontoplan for en helt lik føring som for private. jfr. de mange tomme kontonavnene med betegnelse "Reservert" under flere kontogrupper i statens kontoplan. Det betyr for eksempel av det er satt av plass til å føre opp framtidig pensjonsforpliktelse som gjeld i de statlige virksomhetenes årsregnskap. Forslaget fra Finansdepartementet innebærer at statlige virksomhets rapportering åpner for helt likestilt rapportering for statlige som for private virksomheter.

Departementet mener det er behov for en standardisering i årsrapporteringen med større fokus på resultater og måloppnåelse fordi det er for stor variasjon i både utforming og innhold i statlige virksomheters rapportering. Det vises til at "årsrapporter i større grad redegjør for gjennomførte aktiviteter enn for resultater og måloppnåelse." Fagforbundet finner denne begrunnelsen merkelig, spesielt sett i lys av 22. juli kommisjonens konklusjon

om at nettopp fokuset på resultater og mål synes å ha fortrenget fokuset på gjennomføring av aktiviteter i statlig beredskapsvirksomheter. Informasjon om aktiviteter vil lett forsvinne i det nye forslaget til ny årsrapportering og årsregnskap.

Det er bra at Finansdepartementet fastholder at rapporteringen til Finansdepartementet fortsatt skal skje i henhold til det såkalte kontantprinsippet. På denne bakgrunn er denne høringen underlig, siden den peker i motsatt retning fordi den pålegger virksomhetene en tilleggsbyrde med to rapporteringssystemer, som er lite sannsynlig at vil vare over tid og lett vil framtvinge et valg mellom de to systemene.

Bruk av forretningslivets regnskaper i offentlig sektor er en internasjonal trend, men det er også motstand. Nylig har Finland uttalt sterk motvilje mot å ta slike regnskaper i bruk. I EUs egen høring om bruk av dette regnskapet, kom det fram at det er de private regnskaps- og revisjonsaktørene som ønsker slike regnskaper, mens offentlige aktører vil ha de systemene som er utviklet for å ivareta offentlig sektors behov for regnskap skeptiske.

Internasjonal og norsk forskning viser også at det er god grunn til denne motstanden. LO finansierte i perioden 2006 til 2010 et stort forskningsarbeid om temaet. Både dette arbeidet og internasjonal forskning påpeker at forretningsregnskap er uegnet for offentlig sektor, både stat og kommune, fordi det svekker den politiske styringen med tjenestene og muligheten for kontroll med offentlige midler, i tillegg til at det fremmer privatisering av offentlige tjenester.

Fagforbundet mener det er helt nødvendig at et offentlig regnskapssystem må ha nær kobling til budsjettssystemet, og hvor det vesentlige er at dette systemet utvikles med utgangspunkt i styrings- drifts og kontrollbehov som både folkevalgte, virksomhetene og offentligheten for øvrig har. På denne bakgrunn mener Fagforbundet at man bør starte med å lage felles prinsipper basert på de behov og oppgaver et offentlig regnskap har, i stedet for å fortsette med et sprikende system som er basert på forretningsregnskap hvor hovedformålet er å belyse økonomisk overskudd, noe som ikke er et mål for offentlige regnskaper .

Med hilsen
FAGFORBUNDET

Jan Davidsen